

Komentár k nedeľným čítaniam a k synode 2021-2023 (2/3)

XXXI. nedeľa Cez rok B, 31.10.2021

Ľudovít Pokojný

MUSÍŠ VEDIEŤ, ŽE SI MILOVANÝ/Á

Od minulého 10. októbra sme v procese tzv. synody, t. z. v procese spoločného hľadania a počúvania toho, čo Boh Otec chce od nás, od celej Cirkvi. Určite budeme z toho všetci prekvapení a vedie nás k tomu Duch Svätý, ktorý všetko obnovuje. Našou úlohou je teda stretávať sa, sústrediť sa na Ducha Svätého a počúvať ho. A počúvať sa navzájom, spoločne premýšľať a dať z toho nejaký výstup pre celú našu arcidiecézu.

V niektorých štátoch, ako napr. v Nemecku, to bohužiaľ naberá nesprávny smer. Stala sa z toho iba ľudská diskusia, ako v parlamente. A to nie je synoda, aj keď to tak nazývajú. Pri synode je najdôležitejší Duch Svätý a jeho podnety, nie naše vrtochy.

Minulú nedeľu sme už začali aj tu. Hovorili sme o 2 dôležitých ohniskách dráhy, po ktorej sa naša Cirkev pohybuje. Jedno ohnisko je evanjelium, druhé ohnisko je schopnosť viesť dialóg, vedieť sa rozprávať. K tomuto prvému zamysleniu sa môžete vrátiť v našej farskej aplikácii Moja farnosť alebo na našom farskom youtubovom kanály Fara Zahorska Bystrica. Spomenul som, že dialóg, aby bol naozaj skutočný a aby sa v ňom ľudia cítili prijatí, naplnení radosťou a pokojom, má predovšetkým 3 časti: 1) vychádza zo vzťahu, 2) je naplnený premýšľaním a 3) naplňuje sa vo vzájomnej spolupráci. Preto je dialóg konštruktívny, teda osobám pomáha rásť v dobre a buduje niečo dobré. A rozobrali sme 1. bod: že dialóg vychádza zo vzťahu. Dnes pokračujeme ďalej.

CHCIEŤ POZNAŤ VIAC

Pozrime sa najprv na dnešné evanjelium.

V Markovom evanjeliu sme už spoznali, kto je Ježiš (je Boží pomazaný, Boží Syn) a spoznali sme, kto je jeho skutočný nasledovník (je ním slepý Bartimej túžiaci vidieť a chápať). Vyšli sme z Jericha a dnešným úryvkom sme už v Jeruzaleme, kde sa pre Mareka začína posledný, tragický týždeň Ježišovho života. A ako prvé nám Marek opisuje pisára, znalca Zákona, múdreho a úctivého muža, ktorý sa stretá s Ježišom a rozpoznáva v ňom ozajstného učiteľa. Tento muž úprimne a bez predsudkov Ježiša prosí o radu.

Tento detail nám hovorí, že nestačí len „čítať, študovať a modliť sa“, aby sme poznali Boha a chápali Božie veci, nestačí predvádzať nekonečné tituly, tváriť sa nábožne či správať sa ako inkvizítor, aby nám ľudia verili. Tento úprimný a múdry pisár v Ježišovi spoznáva charizmu a nemennú pravdu, ktorá presahuje schémy a pravidlá, ktorých vtedy bolo až 613. Bolo ich naozaj priveľa.

Treba však pripomenúť, že prikázania netreba iba mrzuto trpieť. Rabíni hovorili, že podstatou prikázání je, že sú pokynom k šťastiu. Alebo ako živý plot vedľa cesty za šťastím. Prikázania sú teda formou lásky. Je to odev dobra. Ako tréning vlastného dobra a krásy a schopnosti prejať to. Mnohí chcú byť dnes moderní a odhadzujú prikázania. Je to však veľký omyl – následne zmeravejú a stávajú sa sterilní v dobre, a zažívajú mnohé depresie. Prikázania sú teda tréningom dobra a krásy a schopnosti prejať ich.

Pisár teda úprimne priznáva, že má deficit, inak povedané chce poznať a naplniť vzťah k Bohu ešte viac. Nie je zacyklený vo svojich názoroch, ale pokorne zvedavý a otvorený pre

nové. A Ježiš aj tu – ako u Bartimeja – pomáha posunúť sa ďalej: u Bartimeja správne vidieť a mať vzťahy, u tohto pisára správne premýšľať a chápať. Preto sú títo dvaja výborní pomocníci pri našom synodálnom kráčaní.

Čo teda Ježiš hovorí pisárovi? Že zo všetkého najdôležitejšie je, aby uznal existenciu Boha a jeho vecí a nechal sa ním milovať. Má milovať Boha podľa svojich najlepších schopností, odhodlane, inteligentne a silne. To mu pomôže rozumne milovať seba, pretože sa začne chápať, ako ho vidí Boh. A aj milovať bližneho tou božou láskou, ktorá už preteká z jeho srdca. Toto je druhá vlastnosť Ježišovho skutočného učeníka.

Čiže nejedná sa tu o lásku, akú nám dnes predávajú v médiách: modlársku, narcistickú, fňukajúcu, ktorá už potápa západnú Európu. Evanjelium tu hovorí: jednoducho miluj, ako to robí Boh. A to ti pomôže obnoviť sa a radostne a v slobode lietať nad mrňavosťami života (t. z. nepodstatnosťami)!

Táto múdra odpoveď naplnila pisára šťastím: objavil, že všetko je teda v skutočnosti také jednoduché. Na začiatku tento veriaci muž bol znepokojený, plný škrupúl a pocitov viny, čo je fakt pokušenie pre každého veriaceho aj dnes. Ale potom pochopil, že milovať je cennejšie ako všetky obrady a pravidlá, ktoré práve k tomu vedú. Láska je teda prameňom múdrosti. A modlitba je prejavom tejto zamilovanosti. V opačnom prípade aj tie najsvätejšie pravidlá sú iba studenou a sterilnou morálkou.

A na záver tento úryvok evanjelia hovorí, že Ježiš ho obdivoval – dovoľm si povedať, že tento rozhovor Ježiša potešil a že sa aj usmial – a povedal mu, že nie je ďaleko od Božieho kráľovstva. Teda aj my – keď sa pýtame a počúvame, keď sa rozprávame a premýšľame a hľadáme pravdu, hľadáme lásku, nie sme ďaleko od Božieho kráľovstva.

2. DIALÓG JE PLNÝ ÚCTIVÉHO PREMÝŠĽANIA (kultúra nového myslenia)

Tento rozhovor nám pomáha ponoriť sa do 2. časti dialógu. Autentický dialóg potrebuje, aby sme neboli iba pasívnymi konzumentami myšlienok, ktoré nám iní predkladajú, či vnucujú, ale aby sme mali aktívny vzťah s udalosťami okolitého sveta a s ostatnými, ktorí sú ako my, ako to robil ten pisár z evanjelia.

Ako teda správne čeliť dnešným udalostiam? Napr. nedávno som bol v Poprade na teologickej konferencii, na ktorej sa jasne povedalo, že ako katolícki a evanjelickí duchovní si nemôžeme zahmlievať veci a následne sa kritizovať. Musíme sa snažiť jasne pochopiť jeden druhého. Keď spoznáme prečo hovoríme a robíme určité veci, naraz sa tak uvoľní napätie medzi nami a budeme vedieť lepšie pomôcť aj našim veriacim, či sa jedná o krst, o kňazstvo, o Eucharistiu alebo o sobáš.

V dialógu teda musíme mať nie uzavreté a zmeravené myslenie, čo iba kritizuje, zahmlieva, uspáva a nakoniec manipuluje, ale myslenie otvorené a úctivé – Ježiš by povedal: plné lásky. Len takéto myslenie je vlúdne a snaží sa hľadať styčné body a syntézu, čo nás všetkých posunie vpred.

Vieme však, že mnohí sa boja viesť takýto dialóg, lebo by sa ukázala ich povrchnosť či prázdnota. Aby nezneisteli, spochybňujú iných a vnucujú svoj názor. My sa ale nebojme dialógu!

Je pravda, že dnes žijeme v množstve názorov a mnohí pohrdajú dávno overenými hodnotami. Ale povedzme si úprimne: v hĺbke duše všetci pociťujeme nekonečný smäd po pravde, spravodlivosti, kráse a láske. Možno práve preto sme v kríze, lebo tieto skutočnosti

nevieme nájsť a správne uchopiť. Podľa niektorých autorov sme svedkami skutočnej vojny názorov napr. okolo imigrácie, sexuálnej etiky, otepľovania klímy a pod. A samozrejme aj okolo očkovania.

Ako som už spomenul, dialóg nie je horúčkovitá výmena názorov, nie je to ani monológ s hlučným a agresívnym tónom. Pápež František hovorí, že „hrdinovia budú tí, ktorí dokážu prelomiť túto nezdravú logiku (...) Dal by Boh, aby títo hrdinovia potichu vychádzali na svetlo v srdci našej spoločnosti“ (FT 202).

Takže, ako vytvoriť podmienky, aby sme mohli pokojne a radostne žiť a pracovať? Vďaka takémuto otvorenému a úctivému premýšľaniu. Toto je tá tzv. „synodálna cesta.“ A niektorí pripomínajú, že na tejto ceste sa uprednostňuje tzv. „nie-rýchle myslenie“, čiže 1) netlačiť svoj názor, ale ponúkať ho a 2) pravdu objavovať spoločne a postupne, nie okamžite (naši starí a prastarí rodičia to nazývali „spoločné sociálne správanie“, teda etika).

O poslednej, tretej časti dialógu: o jeho naplnení a završení, budeme hovoriť budúcu nedeľu.